

Nagyváradai Estilap

A szerkesztésért felelős:
MARTON MANÓ, főszerkesztő

Kiadóhivatal Hegedűs Hirlapiroda
Szerkesztőség Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utca 6.

A város nagytanácsa izgalmas vita után elitélte a december 4., 5. és 6-iki eseményeket

Dr Lazar Aurél: „Kik voltak az értelmi szerzők? Mert a diákság csak eszköz volt?” — Egy munkás tanácsos nem mondhatta „végig” beszédét

Páratlan érdeklődés mellett tartotta meg Nagyvárad város tanácsa a diákzavargások ügyében összehívott rendkívüli közgyűlést. Kiderült, hogy erre a közgyűlésre szükség is volt, mert le kellett vezetni valamilyen módon a felkorbácsolt izgalmak végső hullámain és meg kellett teremteni az átmenetet a lakókban a normális és békés együttműködésre.

A közgyűlésen mindenki elmondotta a mondanivalóját és bármennyire különböző és elentétes vélemények hangzottak is el, mégis győzhetetlenül felhangzott az a motívum, a melyet most már kétségtelenül ennek a városnak minden egyes polgára hangoztat: a békét akarjuk, a nyugalmat és a rendet. Most már jönnek a hétköznapiak, amikor igyekeznünk megteremteni egy jobb jövő alapjait.

A közgyűlés megnyitása után dr. Egry Gergely polgármester néhány rövid szóval ismertette saját álláspontját. Hangsúlyozta, hogy a román nép felkeltől távol állanak az ilyen mozgalmak. Ismertette a kormány akcióját a károk megtérítésére és az elégtel szolgáltatása ügyében.

Azután az állandó választmány javaslatát terjesztette elő dr. Vostinár János főjegyző, amely tiltakozik az események ellen, biztosítékot kér a jövőre vonatkozólag és feliratot kíván intézni a kormányhoz, arra nézve, hogy a jövőben ilyen kongresszusokat a városok bejegyzése nélkül ne hívhassanak össze.

A közgyűlést összehívó tanácsosok részéről dr. Bárdos Imre volt az első felszólaló, aki ismertette a zsidók és a kereskedők hangulatát. Válaszolt a szomorú napok eseményeit és azt a feszültséget, amelyet a kilengések előidézték. Beszélte a templomrombolásokról is, amelyek nemcsak az érdekelt hitközségeket, hanem Románia presztízsét is erősen sújtották. Javasolta, hogy tegyék meg a kellő intézkedéseket arra vonatkozólag, hogy soha a jövőben ilyen események színhelye ne lehessen ez a város.

Utána dr. Rozvány Jenő be-

szélt, aki rámutatott arra, hogy azok a bűnösök, akik a diákokat felizgatták, mert a diákok csak eszközei voltak a sorozatos izgatásnak.

A közgyűlés feszült figyelmében Bóta György tankezületi főigazgató emelkedik szólásra. Kijelenti, hogy kénytelen polémiába bocsátkozni úgy Schwartz, mint Rozvány dr. Kocsán dr. és Bárdos dr. tanácsosok beszédeivel. Elfogultsággal vádolja valamennyit, mert nem a tényeknek megfelelően hangzott el felszólalásuk.

— Nem azért vagyunk itten, — mondja Bóta György, — hogy izgassunk, hanem azért, hogy legalább mi csillapítsuk a napokkal ezelőtt még lángoló szenvedélyeket. Három napig nem aludtam egy szikrát sem, védtem üzleteket, lakásokat, házakat. Egyaránt védtem a kisebbségek vagyoni és életbiztonságát. És ezért tiltakozom, mint román, tiltakozom, mint polgár, és tiltakozom, mint államhivatalnok az olyan beállítások ellen, amelyek a diákság összeségére akarják hárítani a rombolásokért való felelősséget. A diákság magasztos célokért küzdött és

ha ezt egy három-négyszáz főnyi nemcsak diákokból álló tömeg megzavarta, abból még nem lehet általánosítani és nem szabad a diákságot vádolni.

Saját fülemmel hallottam, hogy a rombolók között voltak magyarok is. Előre, előre! hangzott fel több ízben is. — Ezek nem román diákok voltak.

Dr. Rozvány és néhány tanácsos közbeikt:

Ez nem igaz, valótlanság!

Bóta György: Lehet, hogy munkások is voltak a tüntetőik között.

Tiltakoznom kell továbbá az olyan beállítás ellen is, hogy ezek a zavargások a

román állam presztízsét kompromittálták.

Azt elismerem, hogy egyes diákok botot is hoztak magukkal, de addig nem használták, míg nem provokálták őket.

Majd kitér Bóta főigazgató Keller kapitány esetére. Keller — Bóta szerint — kétszer is elment a kongresszusra s magatartásával zudította maga ellen a diákok egy részét.

Bámulom a diákságot, — természetesen nem a rombolókat, — hogy mindvégig milyen fegyelmezetten viselkedett!

Nagy részben a zsidók is okai a történeteknek. Nézzék a zsidók magatartását, olvassák el a kisebbségi újságokat, nézzék meg, milyen provokáló hangon irtak és irnak!

— **Mért védted az Ujságíró Klubot? — szól oda Bóta Györgynek Dragomir tanár.**

Bóta György: Azért védtem, mert ott függ a falon a királyi család képe és ott vannak a román írók jelesének portréi!

— Véleményem szerint, — mondja aztán Bóta — a tüntetés nem volt magyar ellenes. Meg kell cáfolnom Kocsán János dr. tanácsos urnak ezt a beállítását.

A tüntetés antiszemita volt. Nem helyeslem a magam ró-

A szociáldemokrata munkásság tiltakozása

Hübschenberger József: Sok tiltakozás elhangzott, a munkásság nevében tiltakozom én is.

Dr. Ardelean Jusztin: Hiszen maga se nem zsidó se nem magyar, hanem német!

Hübschenberger:

Vérontás volt Nagyváradon, amit igazolnak a történetek. Kétségtelen, hogy tervszerűen minden részletében előkészített...

Dr. Egry polgármester (felbeszakitja): Ugy beszél, mintha itt nem tudom mi történt volna, mennyi vér folyt volna.

széről, mint már fentebb is mondtam a rombolásokat, de akkor mondják meg a zsidó polgároknak, legyenek hűséges román állampolgárok és ne legyenek ellenségei a hazának. Sajnos, a zsidók nagyrésze kommunista és nem tanult meg eddig románul. Ez is egy ok volt arra, hogy inzultálták őket. Igazságtalan követelés, amikor az egész diákságot próbálják vádolni a történetekért.

Ezután Egry polgármester Dragomir tanárnak adja meg az engedélyt a felszólalásra.

Dragomir tiltakozik dr. Bárdos állítása ellen, hogy a diákság ellenséges hangulatú dalokat énekelt. Felhossa 1893-at, amikor Pável püspöknek és dr. Kiss Dömének beverték az ablakait. **Akkor izgatott a sajtó, ma nem izgatott.** Nem igaz, hogy 100 millió kár van, ahogy Schwarcz tanácsos mondta, csak 7—8 millió. Ez az állítás a határon túli sajtónak szól. Megbélyegzi dr. Bárdos Imre, Schwarcz Lajos és dr. Rozvány Jenő felszólalásait.

Stern S. Endre kijelenti, hogy neki is anyagi károkat okoztak, de legnagyobb fájdalmat a templomrombolás okozott. Gyerekkoromat román faluban töltöttem.

Egry Gergely: Miért nem beszélt akkor románul?

Stern S. Endre: Tudom, hogy a román nép nincs megítelve ezekkel az indulatokkal. A tanítókat okolja a gyűlölet magvetésével. Kéri, hogy igyekezzenek küzdeni a mételyző szellem ellen.

Dr. Ardelean: Hogyne folyt volna a vér, raktak rám piócákat! (II)

Hübschenberger további szavait Egry polgármester minden mondatában megakasztja.

Hübschenberger: Én munkás ember vagyok, nem érdekelt személyemben a dolog. De bent voltam egy nyomdában, ahol feszítették a diákok az ajtót és kapukat, hogy betörhessenek. A felelősség kérdését vitatja.

Szerinte első sorban a kormányt terheli a felelősség.

Bóta György: A kommunista

nem ember!

Hübschenberger: A fascista sem ember. Itt megfellebbezték az ostromállapotról.

A továbbiak során Hübschen-

A cionisták tiltakozása

Tíz perc múlva újra kezdődik a gyűlés.

Markovics Ignác dr. beszél. Békességet akar.

— Nem akarunk tulmenni —
ugy mond — az ország határain.

De le akarjuk szögezni, milyen anyagi s főleg milyen erkölcsi károkat szenvedhetünk

Elegtétellel láttuk, hogy a román társadalom józan elemei és a román sajtó egy része is mélyrege-
sen elítéli ami történt. Mi nem azonosítjuk a zavargókat az egész romániasággal. Itt a diákság egy töredéke vetemedett erőszakra. Itt azt akarjuk kérni attól a generációtól, amely megvalósította Nagyrómaniát, hogy óvja meg az országot, az ország presztizsét. A kár, ami az országot éri, ismét nagyjából mi rájuk hárulna vissza.

Az ország hitele csökkent.

Ezt a kereskedelm és az ipar meg fogja érezni.

Egyik oldalon vernek bennünket, hogy kommunisták vagyunk, másik oldalon, hogy kapitalisták.

Keressük meg azt az utat, amelyre Kocsán János mutatott. Meggyőződünk arról, hogy a polgármester kérte a magasabb hatóságok közbelépését. Ezért a bizalmatlansági indítvány ellen vagyunk.

AZ IDEGENEK ÉRDEKEI...

Negulescu Atanáz, mint a Kereskedelmi és Iparkamara elnöke beszél. Bukarestben volt és tárgyalta egy a belügyi, mint a kereskedelmi miniszterrel. Azt a megnyugtatót kapta, hogy az összes károkat megértik. Az a feljegyzése, hogy dr. Rozvány és társai azért hozták ide az ügyet, hogy olajat öntsenek a tűzre. A kereskedők érdekeit a kereskedelmi kamara illetékes tárgyalni. Itt nem az állampolgárok, hanem az idegenek érdekeiért beszéltek.

Spitzer Benjámin: Vádolva vagyunk én is, a polgármester is, az egész delegáció permanens is.

berger olyan vádakat konkretizál, amelyeknek hallatára

Egy Gergely dr. polgármester elítéli az elnöki székéből s a közgyűlés nagy izgalomban felbeszakad.

Be akrom bizonyítani, hogy még a kongresszus előtt megkérdettem dr. Simonca ur által, hogy milyen intézkedéseket fogantatottak. Megnyugtató választ kaptunk. Engem meglepett a Braszói Lapok. A szerencsétlenségek megtörténte után kértem én is az összehívást.

Engem nagyon lekicsinyeltek, pedig én nagyon érzem magam. Azoknak a bizalmából vagyok itt, akik kicsinek tartottak egykor és nagyon érzem magam, mert éppen olyan jó román vagyok, mint bárki más. Akkor vagyok zsidó, amikor a templomba megyek. Tudom miért rágalmaznak elleneségeim. (A szónokot számosan megtapsolják.)

1877-BEN IS VERTEK BE AELAKOKAT

Ezután Mavrodin tanár a magyarországi lapok cikkeiről beszél. Felmutatja a budapesti Magyarországi egyik számát. Felhívja a Pável püspök elleni tüntetést, amikor nem mozdultak Mavrodin szerint a magyar hatóságok. — 1877-ben a török győzelmet Nagyróman magyarsága megünneplte. A románok nem világították ki ablakaikat és a tüntetők betörték azokat. Felolvassa, hogy a budapesti újságok milyen kilengéseket végeztek.

— Érttem, — ugymond — hogy tiltakozott itt dr. Bárdos és dr. Markovics, de nem érttem miért tiltakozik Kocsán János és miért tiltakozik dr. Rozvány?

Rozvány: Az emberiség szempontjából!

Mavrodin: 1893-ban nem fejezte ki részvétét a kath. egyház. Irások tiltakozást adt, amely helyteleníti a rombolásokat, de helyteleníti egyúttal az idegen sajtó eljárását is, amely ezt a román állam ellen irreverencia célokra akarja kihasználni.

A következő szónok

dr. Lazar Aurél,

akit nagy figyelemmel hallgat a tanács és a jelenlevők.

Dr. Lazar Aurél: Nem akar demagógiát csinálni. A

váradi polgárságért akar szót emelni és úgy, mint a román nép fia. Nem talált az elhangzott beszédek során ösztönzést. Hallott mindent a füleivel, de semmit nem érzett fel a szívével.

— A legjobb védelem, —
ugymond, — ha elismerem: vétkeztem.

— A háború éveiben volt alkalmam itt védeni a román ügyet ebben a teremben és öt év múlva kaptam meg a város hódolatát, amikor ez a város már Nagyrómania volt. Amikor a nagy gondolkodó Jászi Oszkárral szemben győztesként kerültem ki, akkor én nem éreztem magam a vádlottak padján. Ma ki kell jelentenem, hogy én,

aki ide szenvedélyek nélkül jöttem, a vádlottak padján érzem magam.

A december hatodik nap felejtésetlen lesz a románok számára.

A román büszkeséget és román hecsületet sebesítették meg ezen az éjszakán. Milyen szerepe van ennek a mai ülésnek? A polgármesternek nincs semmi joga, hiába tiltakozott volna. Ma, amikor ide jöttünk, hogy igazi román érzésünket nyilvánítsuk, amikor együttérzésünket juttatjuk nyilvánítani, nincs helye rekriminalációnak. Kéri Schwarcz tanácsost, hogy vonja vissza javaslatát. Nincs helye gyanúsításoknak.

Egy kis része a diákoknak, amelyet nem tekintek románoknak — az a vétke!

És ha ezek türelmesen azt fogják mondani, hogy vétkeztek Isten és a román néppel szemben, akkor

meg fogok nekik bocsátani.

Ennek a tanácsülésnek is az a célja, hogy ne szítsuk az indulatokat, de hogy sajnálkozzunk és megbocsássunk. A diákok önállóan gondolkodnak, de

bujtogatták őket.

Ha néhányan vétkeztek, nem ítéltem el mindnyájukat, mert a mi fiaink. A mi fiainknak régebben meg volt a bátorságuk, hogy védelmezzék a meggyőződésüket, de sohasem tagadhatták el magukat. Kéri a diákokat, hogy

lépjének ki abból a szöveget-

ségből, amelynek a hatása idevirezt.

Bota: Propaganda beszédet tart!

Dr. Lazar: Igen, propaganda beszédet: a román kultúra érdekében.

Szerinte helyes volna, ha a polgárság pereket indítana, megállapítani:

kik voltak az értelmi szerzők, mert a diákság csak eszköz volt.

Tényleg igaz, hogy 1893-ban is történtek sovinszta kilengések, magyar részről, de a komolyabb pesti sajtó, még a nacionalista lapok is megjegyezték, hogy ezek a tüntetések milyen nagy kárt okoztak a magyar állam ügyének. A történelem megmutatta, hogy

minden elnyomás megbosszolja magát.

Ha engem nem érdekel, mi történik a határon túl, ott se érdeklődjenek, mi történik itt. A mi román büszkeségünk nem engedi, hogy azzal takarózzunk, ami másutt is előfordult. A lelkek megbékélése érdekében átnyújtok egy határozati javaslatot.

Megint a sajtó

Dr. Lazar Aurél után Major György g. kath. esperes kért szót, aki lelkéből jövő sajnálkozását fejezi ki és kondolal a zsidóságnak. Ki kell jelentenie, hogy a történetek távol állnak a diákság szellemétől.

A sajtóban látja a bűnöst, amely felidézte a rombolás hangulatát

Tiltakozik a külföldi sajtó manőverei ellen.

Dr. Candrea Jánosné a polgármesterrel és az allandó választmány tagjaival szemben bizalmát fejezi ki, mert ők mindig hivatásuk magaslatán álltak.

Végül Mavrodin tanár felolvassa azt a pötlést, amit Lazar dr. határozati javaslatába belefoglaltak.

A határozat

Ezek után a határozati javaslatot a következőkben szövegezik meg:

A tanács tiltakozik az ellen, hogy az elkövetett kilengéseket az ország ellenségei kihasználják és általánosítsák a román állam és nép ellen. A városi tanács fájta és helyteleníti a nagyrómai diákkongresszus alkalmával történt kilengéseket. Ugyanakkor azonban a tanács minden energiával megbélyegzi azt a propagandát, amelyet Románia ellen egy bizonyos idegen sajtó folytat. Ez a sajtó szándékosan hamis értesítéseket teljesít és a Nagyródon történt sajnálatos és elítélendő kilengéseket felhasználva, irreverencia és Romániát gyalázó célokat szolgál. A tanács meg van győződve, hogy a román nép jellege, lelki és erkölcsi tulajdonságai távol állanak az elkövetett excessusoktól. A román közvélemény méltóságteljesen és állhatatosan reagált és fog reagálni mindaddig, amíg teljes szankciót nem alkalmaznak a közvetett és közvetlen tettesei ellen azoknak az eseményeknek, amelyek nem méltók a román nép lelkéhez, dicső múltjához és főleg jövőjéhez.

A tanács többsége a határozati javaslatot elfogadta és a zsigal-makkal teli közgyűlés esti 9 órákor ezzel véget ért.

Mozgósínházak műsora

Heyman-Szinkör

Ma utoljára
5, 7 és 9 órákor

CIRKUS RENZ

Hatalmas cirkusdráma
Angelo Ferrari
Mary Kid
Gustav Renz

Jön Jön
Vén gazember
lőmen

Apolló-Filmszínház

Ma, kedden 5, 7 és 9 órákor

Frakkos Vénusz

Jön: A Rókauf
Perdita vagy Isten nő

Filmpalace Sas-palota

Ma 5, 7 és 9 órákor

Pikáns premier csak felnőtteknek

Cafe Electric

8 felvonás
egy nagy város mocsarából

A főszerepben
IGÓ SYM.

Jön

Az algiri
asszonynegyed

Egy darab Amerika

Ezen a címen Bodnár János, Nagyvárad város könyvtárának volt igazgatója kis könyvet írt, amely a „Nyugdíjasok Könyvtára”-nak első számaként jelent meg. Ebből a füzetből adjuk mutatóba az alábbi részletet:

Amint egy szép asszonynak, aki előkelő estélyre készül, hiányos az öltözképe, ha nem rakja be a fülebe a boutont és nem húzza föl a brilliáns gyűrűt, éppen olyan hiányos volna ez a kis könyv is ezek nélkül a divatos helyek nélkül, amelyek éppen úgy az ékességei Amerikának, mint annak a bizonyos szépaszasszonynak az ékszerei.

Broadway (Bródvi) Newyorknak egyik városrésze, még pedig olyanforma, mint a Lipótváros Budapestnek. Itt bonyolódik le az egész forgalom, itt lakik a legtöbb milliomos, itt vannak a legszebb lányok és itt tartják a legfényesebb bálakat. Szóval, ha egy élő szervezethez hasonlítjuk a várost, akkor Broadway Newyorknak a szíve, amely az egész szervezetet ellátja vérell.

Hollywood (Hollivud), a legitalább városa Amerikának, valahol Kalifornia félszigetén, annyira fiatal és új, hogy még a térképén sincs rajta. Leleményes filmgyárosok alakították s aki vérbeli filmszínész akar lenni, az csakis ott érvényesülhet. Van is ott a világ részéből mindenféle náció. Szép, csunya, öreg, fiatal, szegény és gazdag s ez mind a jó szerencséjéért vár. Ott csinálják a világot bejáró híres filmeket, ott írják a legszebb mozidarabokat, ott költik a legszenzációsabb házasságokat és ott élnek a legraffináltabb szerelmek. Hogyne menne hát, akinek módja van, Hollywoodba. S pláne a nőknek nem is kell mondani: Szép kisasszony! Jöj-jön el oda! Mennek seregestől, mert ki ne szeretne közülök fényes házasságot csinálni? Ami volt valamikor Szelistye, Mátyás idejében, ahol ma is a legszebb lányok és asszonyok vannak, s ahol éppen ezért a legtöbb házasságot kötik egész Hunyadmegyében, s ahová éppen ezért valóságos bucsusokként özönlenek a férjhez menendő eladók lányok és özvegyen maradt, vagy elvált menyecskék; éppen az a modern paradicsom ma Hollywood. Kár, hogy a háremeket likvidálták a török szulánok, mert, amint hajdan Szelistyről, úgy ma Hollywoodból is föl lehetne frissíteni a háremek megunt anyagát. Anint, hogy ezt csinálják a modern háremek, a kabarék, orfeumok, színházak és egyéb ilyen élő virágkereskedők — Amerikában.

**Szövet és bársony
női ruhák
390 lei-tól**

Hevesi

divatruházában
Nic. Iorga (Zöldfa)-utca 8. szám

3586-2

Keresztury Sándor válaszol Csathó Jenő vádjaira

Kaptuk az alábbi levelet:

A „Nagyvárad Estilap” f. évi dec. 15.-iki számában „Keresztury-Olteanu Sándor feljelentést tett Csathó Jenő ellen, hogy őt tettelesen inzultálta” című cikkükre a sajtótörvény értelmében kérem közölni a következő cáfolatot:

1. Nem igaz az, hogy én az Európa-szállodának nem 80 ezer leivel, de csak egyetlen banival is tartoznék. Birtokomban van Fülöp Istvánnak, a szálloda tulajdonosának végleges nyugtája, amelyik ezt félreérthetetlenül igazolja.

2. Nem igaz az, hogy Csathó Jenővel szemben agresszíven viselkedtem volna, mert hiszen egyetlen szóra sem érdemesíteném.

3. Diszkreditálni akaró beállítás az, hogy Csathó Jenő engemet tettelesen inzultált volna, mert ebben az esetben én törvényben biztosított önvédelmi jogaimat igénybe véve, ő bizonyára nem adhatta volna elő a „Nagyvárad Estilap” szerkesztőségének azokat a hazugságokat és rágalmakat, amelyeket határtalan lelkiismeretlenséggel nyilatkozatába sürített.

4. Valóban feljelentést tettem Csathó Jenő ellen, de nem az olasz-i rendőrkapitányságon, hanem az ügyészségen és nem tettelesen inzultusért, hanem hatóság előtti hamis vádért és rágalmazásért, továbbá súlyos becsületsértésért és rágalmazásért. Feljelentésemet ezek után a lapokban

világgá kürtölt hazugságokra és rágalmakra is ki fogom terjeszteni.

5. Ennek a társadalmilag már is kellően értékelt egyének bemutatására még csak annyit kívánok megjegyezni, hogy részt nevesben, részint velem való ismeretségét felhasználva, Cotrus Arontól, az Erdélyi Román Sajtószindikátus elnökétől, Fekete Sándortól, a helybeli Athenium nyomda igazgatójától, Sütő Sándor bihardíószegi sertésnagykereskedőtől, Marcu Vasilettől, a városi pénzügyi hivatal tisztviselőjétől,

továbbá más személyektől becsületszó pecsétje mellett kisebb-nagyobb összegű kölcsönöket vett fel, amelyeknek rendezéséről egyszerűen megfedkezett. S mert én a saját becsületem és tekintélyem érdekében azokat elintéztem, most hazudozik.

Oradea, 1927. dec. 18.

Keresztury-Olteanu Sándor.

**Szörme Mikádó
Városi bunda
Börkabát
MENDEL
férfi és fiuruha
áruház
Bul. Reg. Ferd 3.**

Leugrott a 43-ik emeletről

Egy 32 éves magyar kivándorló
borzalmas tragédiája

Newyorkból jelentik: Tegnap este, amikor a legnagyobb volt a forgalom a Broadwayn, amikor valósággal zakatolt és zugett Amerika szíve, egy pillanatra halálos rémület akasztotta meg a tülekedést és az emberek elszörnyedve néztek végig egy olyan tragédiát, amelyhez hasonló talán még Newyorkban sem játszódtott le soha.

A Broadway egyik leg hatalmasabb felhőkarcolóján, amely maga egy egész város, valahol a 43-ik emeleten kinyílt egy ablak és

egy fiatalember fejével lefele ugrott le az utcára.

Az első pillanatokban természetesen senki sem vette észre ezt a borzalmas halálugrást.

Egyszerre azonban megjelent a levegőben egy emberi alak,

amely borzalmas gyorsasággal esett a gyalogjáró fölé.

A járókelők ijedten szaladtak szét, a rendőr megállította a forgalmat és egy pillanat alatt óriási pánik keletkezett. Hatalmas néptömeg gyűlt össze, az autók és villamosok zűrzavarában senkinek sem volt sejtése, miről van szó. A fiatalember természetesen közben földet ért és

úgy szétmállott, hogy egyetlen darabját sem lehetett többé összeszedni.

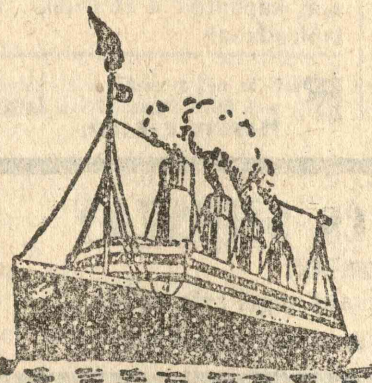
A szó szoros értelmében feloldódott a levegőben.

Ezalatt az utcán egyre nőtt az ijedelem, kivonultak a tűzoltók és rohamlépésben közeledett egy rendőrcsapat is. Rémhírek terjedtek el nagy katasztrófákról. Körülbelül negyedórába került, amíg meg tudták nyugtatni a tömeget és a forgalom helyre állott.

A rendőrség megállapította, hogy a szerencsétlen fiatalember, aki ilyen borzalmas halált választott magának,

Schwartz Lajos állásnélküli magántisztviselő.

Két esztendővel ezelőtt vándorolt ki Budapestről, abban a reményben, hogy rövidesen milliárdokra tesz szert a nagy lehetőségek birodalmában. Schwartz Lajos, azonban, mint annyi társa, keservesen csalódott. Eleinte, mint gyári munkás, erejének végső meglesztésével annyit tudott keresni, hogy megélhetett. Később azonban betegeskedni kezdett, a fizikai munkát nem bírta és mindenképpen irodai alkalmazást szeretett volna találni. Ez a szándéka azonban nem vezetett eredményre. Bámulusos módon igyekezett minden lehetőséget kihasználni és egész idejét azzal töltötte, hogy irodáról irodára járt. Szerencsétlenségére sehol sem tudott állandóan megmaradni. Még másoló munkát sem kapott az utóbbi időben, úgy, hogy — amint a rend-

HAMBURG-AMERIKA LINIE

1928. évi luxus és kényeztetési programja a

**RESOLUTE RELIANCE
OCEANA ORINOCO**
pompás oceángőzöselével

- A) HAPAG-világkört 1928. január 7-től május 26-ig. Díj 2000 dollártól fölfele.
B) HAPAG-Földközi tenger és Keleti utazás 1928. január 17-től május 25-ig.

C) 6 HAPAG Északi sark—Island—Fjord és sarki utak 1928. évi június 14-től augusztus 4-ig

D) HAPAG-Skandinávia és Keleti tengeri ut 1928. augusztus 15-től 31-ig.

E) 5 HAPAG Nyugatindiai utazás 1927. december 17-től 1928. március 28-ig.

Utazási díjak 425.— Mik-tól fölfele.

A kényeztetések, valamint az egész világkörüli utazásokról készséggel ad felvilágosítást és prospektust a

Hamburg-Amerika Linie S. A. R.

București, Calea Griviței 183 — Timișoara, Str. Mercy 2 — Cluj, Regele Ferdinand 69. — Cernaui, Bul. Regele Ferdinand 35. — Chișinău, Str. Alex. Cel. Bun 104. — Arad, Str. Eminescu 12. 3916—

Nyakkendőkben nagy karácsonyi vásár!
Fehérneműek mérei után készülnek
Roth M. Utódánál

ország a szállásadónéjától megtudta, az utóbbi

Három napon a szó szoros értelmében éhezett.

A felhőkarcolóban körülbelül 40 különböző hatalmas cég irodái vannak. Az utolsó nap reggel 9 órakor Schwartz Lajos rendszeresen kezdte meg utolsó kísérletezéseit, hogy valamiképpen mégis elhelyezkedhessen. Minden egyes cég igazgatójánál külön kihallgatáson jelentkezett és

mindenütt kivétel nélkül, elutasító választ kapott.

Az esti órákban ért el a 34-ik emeletre, ahol egy nagy biztosító társaság központja volt. Két órai várakozás után nagy nehezen sikerült az egyik titkár elé jutnia, azonban még meg sem kezdte a kívánságának elmondását, amikor a titkár türelmetlenül így szólott:

— Ön ma épen a tizedik, aki hozzánk akar bejutni. Ez az egész felhőkarcoló kicsi volna az összes munkanélküli tisztviselő elhelyezésére!

Ugy látszik ez adta meg szegény Schwartz Lajos kétségbeesett jelének a kegyelemdőfést. Anélkül, hogy egy szót is választott volna, odalépett az ablakhoz, kiment az erkélyre és még mielőtt megakadályozhatták volna, fejést ugrott a Broadway kövezetére.

JANUÁR ELSEJÉN MEGNYILIK A SERTÉSVÁGÓHID.

Egry Gergely dr polgármester és Hasas Sándor dr főállatorvos tudomásulvétel és szigorú alkalmazkodás végett értesíti a város közönségét és a közelebből érdekelteket, hogy a sertésvágóhidat 1928. évi január hó 1-én a közforgalomnak átadják. Az állategészségügyi törvény II. fejezetének II-ik §-a értelmében a hentesek, hentesáru készítőik, éttermek tulajdonosai, kórházak, intézetek, vendéglők, korcsmák, s mindazok, akik husneműek árusításával foglalkoznak, kötelesek a köz- vagy magánfogyasztásra szolgáló sertéseket kizárólag a sertésvágóhídon levágtatni. — Magánételek, akik sertést, juhot, bányát a sertésvágóhídon ohajtanak vágtatni, a vágtatást a hivatalos órák alatt eszközölhetik minden külön engedély nélkül. Felhívjuk továbbá az összes henteseket, hogy az eddig engedélyezett magán-sertés-vágó helyiségeiket szereljük le és egyben tilos a fenti határidőtől kezdve a levágott sertéseket a Körös partján, vagy a város bármely más területén perzselni.

A fenti rendelet ellen vétők kihágást követnek el és az egészségügyi törvény 71. §-a értelmében 5.000 lefig terjedhető pénzbüntetéssel sújtandók.

SPORT

Az egyiptomiak fényképekkel igazoltatják a meghívott Ferencváros játékosait

— Budapesti tud. távirata —

A Ferencvárost, az utolsó Amatőr és az első professzionista bajnokot meghívták Egyiptomba turáznia. A Ferencváros most benyújtja nagyszabású turájának első felét és csak aztán hajózik át Egyiptomba.

Az egyiptomiak értesítették a turázó magyar csapatot, hogy miután nem egészen ismerik a magyar futballviszonyokat és

hallottak már arról, hogy egy kertületi bajnokcsapat turára ment, mint — országos bajnok.

Eppen ezért — mondják az egyiptomiak — ne vegyék tőlük rossz néven, ha hivatalos igazolást kérnek arról: ki is, mi is az a Ferencváros és kik játszanak csapatában?

A Görögországban turázó Ferencváros egyáltalában nem sértődött meg a levélén, sőt elhatározta, hogy

a jövőben ők is ilyen egyiptomi alaposítással fogják megvizsgálni; milyen csapatot hívnak meg Budapestre.

A Ferencváros valamennyi játékosának fényképét beküldték a P. L. Sz.-hez, amely

a szövetségi pecséttel igazolta, hogy a tulsó oldalon ábrázolt játékosok valóban a magyar ligabajnokok, Ferencváros futballistái, akik többször szerepeltek a magyar válogatott csapatban.

A Ferencváros, előreláthatólag január 15. körül érkezik vissza hatalmas turájáról Budapestre.

ROMANIA—LENGYELORSZAG

Bukarestből jelentik: Az októbertől elmaradt román—lengyel atléták találkozását a jövő év májusában okvetlen megtartják. A két nemzet atlétái az olimpiásra való indulás előtt mérkőzést össze erejüket.

BUKAREST—TEMESVÁR

VALOGATOTT BOXMERKÖZÉS

Temesvári tudósítónk jelentése

DARABONT és SZIKSZAY

uriszabók

ajánlják legjobb márkájú angol szöveteiket
Rendeléseket napi áron alul teljesítünk.

Karácsonyi vásár

mélyen leszállított árakkal megkezdődött.

Divatszövetek, bársonyok, selymek, vásznak, szőnyegek, függönyök, gyapjufutakarók

Maradékot félárban

Cziller Imre nagyáruháza

Gyönyörű perzsaszőnyegek igen olcsó karácsonyi árban

Legszebb és legolcsóbb karácsonyi ajándék egy művészi fénykép

MAJOR műterméből

Bul. Reg. Ferdinand (Rákóczi-ut) 12. szám Apolló-palota

Nagy karácsonyi kedvezmény

93

Ópokrócok, futó- és abgépaszt szőnyegek hencsertakarók **Leitner** **Márton r.-i nál.**

Husórlók, zsirbödönök, háztartási cikkek legolcsóbb árban **KUN** vaskereskedőnél 3604=4

MOZI

A FILMPALACE MŰSORA:

Kedd: 5, 7 és 9 órakor: „Café Electric”, a főszerepben Igo Sym. Pikáns film! Csak felnőtteknek!

Szerda: „Café Electric” és Vágó Géza konferál.

Csütörtök: „Café Electric” és Vágó Géza konferál.

Jön: Az algiri asszonynegyed.

AZ APOLLÓ FILMSZÍNHÁZ MŰSORA:

Kedden: 5, 7 és 9 órakor:

A Frakkos Vénusz.

Jön: A Rókaut. Perdita, vagy Istennő. Suderman legnagyobb regénye. A főszerepben Jack Trevor.

Heyman szinkör

Kedd 5, 7 és 9 órakor: Cirkus Renz. Hatalmas cirkusz dráma. Főszerepben: Angelo Ferrari, Mary Kid, Gusztav Renz.

Szerda 5, 7 és 9 órakor premier: A vén gazember, film. Főszerepben: Tramel, a leghíresebb francia komikus.

Csütörtök 5, 7 és 9 órakor: A vén gazember, film. Főszerepben: Tramel.

Jön! II. József császár és a suszterleány. Jön! Harry Liedtke és Xenia Desni.

x Tündérújjak összes számai kaphatók a Hegedűs Hírlapirodában.

Férfi és női ruhaszövetek, kabátkelek óriási választékban **Leitner** **Márton r.-i nál.**

Női, férfi fehérneműek, kötött kabátok, harisnyák, csipkék, nyakkendők, zsebkendők, pipere cikkek

minden elfogadható áron elárusítható

IRIS-Áruház

Sas-palota volt Sas-kávéház bejárat

3576

Megnyit

Weber új Model Áruháza

Vlahuta (Szt. János)-utca 2. szám (a volt cukorka-üzlet helyiségben)

Gyermek- és női kész ruhák, felöltők, kabátok óriási választékban. Végigbélelt kabátok már 1000 leitől.

Előnyös részletfeltételek bevezetve.

23

Nagy karácsonyi alkalmi vásár!!

Olcsó árak

Rosenthál Béla új üzletében

Str. Avram Iancu 8. (Kossuth-u.)

Aszódival szemben.

Selyem sálak --- 110 lei
Selyem harisnya --- 75 lei
1 drb finom kivitelű férfi vagy női ernyő --- 280 lei
Férfi kalap --- 150 lei
Finom divat kalap --- 250 lei

Hősapkák, korcsolya szettelek, kesztyűk, harisnyák, férfi ingek olcsó alkalmi elárusítása. 145

CIPŐT

karácsonyra **Selejtes Cipőáruházban** vásároljon. mert a raktáron levő összes cipőket feltűnő olcsó árban vásárolhatja meg

SZÍNHÁZ

Szerda este fél 9 órakor: Játék a kastélyban, Kaszab Anna fellépésével. C. bérlet. Sorozat sz. 50.

Csütörtök este fél 9 órakor: Párisi kirakat, operett. A bérlet. Sorozat szám 51.

Péntek este fél 9 órakor: Rang és Mód, színmű. B bérlet. Sorozat szám 51.

Szombat délután fél 4 órakor: Jó gyerekek karácsonyi előadása: Aladár nem számár, gyermek operett dalokkal és táncokkal, mérsékelt helyárrakkal, gyermek-előadás. Sorozat szám 46.

Szombat este: Nincs előadás. Vasárnap délután 4 órakor: Fecskefészkek, operett újdonság, mérsékelt helyárrakkal. Sorozat szám 52.

Vasárnap este fél 9 órakor: Mesék az írógépről, operett újdonság. Bemutató. Sorozat szám 53.

Hétfő d. u 4 órakor: Legkisebbik Horváth lány, operett újdonság, mérsékelt helyárrakkal. Sorozat szám 55.

Hétfő este fél 9 órakor: Mesék az írógépről, operett újdonság másodsor. Sorozat szám 56.

Kedd délután 4 órakor: Csattan a csók, operett újdonság negyedsor, mérsékelt helyárrakkal. Sorozat szám 52.

Kedd este fél 9 órakor: Mesék az írógépről, operett újdonság harmadsor, B bérlet. Sorozat szám 58.

— Mesék az írógépről bemutatója. Karácsony első napján este rendkívüli szórakozásban lesz része a színházi közönségnek. Az idei szezon egyik legpompásabb újdonságát a Mesék az írógépről című operettet tűzte ki bemutatóul a színház. Előre felhívjuk a közönség figyelmét erre a pompás operett újdonságra, amelyet Budapesten sorozatos előadásokban játszottak, a közönség óriási tetszése mellett. Ez a darab karácsony második napján este is előadásra kerül.

— Legkisebbik Horváth lány, mérsékelt helyárrakkal. Karácsony második napján délután 4 órakor az idei szezon egyik legbájosabb operettje; a Legkisebbik Horváth lány lesz műsoron, Kondor Ibolyával a címszerepben és az esti szereposztással.

WIMPASSING hócipő

formája és minősége a legjobb

Mennyasszonyi kelegyőbe vászon, chifon, damaszt-ékező készletek, ágyminták megbízható minőségben
Leimer Márton r. t.-nál.

Olcsó, izléses, mutatós
ajándékok csak

**BARNA MIKLÓS
ANGYAL**
drogueriájában vehet
Bul. Regele Ferdinand 1.

Szép ajándécsomagok már 60
leért is kaphatók
Valódi angol Darjeeling Orange
Pecco-theák érkeztek
Direkt import
A héten minden vevőnk kap karácsonyi ajándékul egy csomag
Baeder-féle ruhailatosítót (Sachet)

AZ ÚJ GÓTHAI ALMANACH MESÉLI...

Mit csinálnak a Romanovok, a Habsburgok és a Hohenzollernek?

(A Nagyvárad Estilap berlini tudósítójától.) Most hagyta el a sajtót a híres gothai almanach 1928-i évfolyama, amelyből érdekes adatokat tudunk meg az összeomlott birodalmak detronizált uralkodó-családjainak sorsáról.

A legkevésbé — ugylát-szik — a

Romanovok

tudnak beleilleszkedni változott helyzetükbe. A legrosszabbul Nikolajevics Miklós nagyhercegnek megy a sora. Az orosz hadsereg egykori főparancsnoka jelenleg 71 éves és Franciaországban, Seine-et-Cise megyében él az ugynevezett choignyi kastélyban teljesen elhagyatva. — Anyagilag sincsen valami jó helyzetben és rokonaival már régen összeveszett. Kyrill nagyherceg, aki a gothai almanachban, mint a „minden oroszok cárja” szerepel, felváltva Coburgban, Nizzában és a Bretagneban levő fabroni kastélyban él és nagy fényűzést fejt ki. A többi Romanov el van szórva az egész világon. Legtöbben közülük Párisban és a Riviérán élnek. — Xenia nagyhercegnő, a bolseviták által 1919-ben meggyilkolt Mihailovics György nagyherceg leánya, William Leeds newyorki nagyiparoshoz ment feleségül. Ebben az esztendőben ment férjhez Kyrill „cár” husz esztendő leánya, Mária is, még pedig Károly leiningeni detronizált uralkodóherceghez. Hasonló módon el vannak szórva a

Habsburgok

is. Zita özvegykirályné, a mint ismeretes, Spanyolországban, Lequeituban él gyermekeivel. Legidősebb fia, Ottó Ferenc József, aki ez év novemberében töltötte be 15. életévét, néhány hónap óta Luxemburgban folytatja tanulmányait. Jenő főherceg Baselben (Svájc), a Hotel Drei Könige-ben lakik.

A Habsburgok között két érdekes adatot találunk még. Vilmos főherceg, akit a központi hatalmak a breszt-litovszki béke után Ukrajna királyának szemeltek ki, Waszil Wyschywanyi néven az ukrán vadászok ezredese. A fiatal Lipót főherceg, aki a nyáron Széchenyi László gróf washingtoni magyar kö-

vettel való afférje kapcsán beszélgetett magáról, feleségével, született Nikolics-Podrinska Dagmár bárónővel Hollywoodban él és foglalkozása: filmstíusz. Statizta szerepeket játszik.

A Hohenzollernek

közül Vilmos excsászár második fia, Eitel Frigyes, mint egyszerű mezőgazda szerepel a gothai almanachban. Henrik porosz hercegnek, Vilmos excsászár öccsének második fia, Zsigmond herceg Guatamalában élt eddig, mint a Schulbach, Sapper & Co kereskedelmi vállalat alkalmazottja. Fél év előtt kilépett a cég szolgálatából és

most feleségével, Sarolta Agnes altenburgi hercegnővel és újszülött fiával Sonstarricába telepedett le ültetvényesként. Bernát szászmeiningeni herceg Délnyugat-Afrikában gazdálkodik. Bátyja, György herceg Meiningenben ügyvédi praxist folytat.

A többi német uralkodó-ház tagjairól is találunk érdekes feljegyzéseket. Mária Augusta anhalti hercegnő, Vilmos excsászár öngyilkos fiának, Joachimnak özvegye egy Loen nevű egyszerű wiesbadeni kereskedőhöz ment másodsor feleségül. A hercegnő fivére, Joachim-Ernő, Anhalt utolsó hercege, az ottani színház karmestere és rendezője. Tavaly feleségül vette Stickrodt Ottilia színésznőt, a plaueni színház volt intendantjának leányát.

Erős fagy és hóesés egész Európában

Rómában 1848 óta nem volt hasonló hideg

— Az Estilap eredeti távirata —

Párisból jelentik: Egész Franciaországon fagyhullám vonult végig, amelynek több halottja volt. Kelet-Franciaországban a hőmérő —17, a Vogézekben —20 fokot mutatott.

Rómában 1848 óta nem észleltek olyan hideget, mint most: —5 fok volt a hőmérséklet. A Dolomitokban —28-ra süllyedt a higanyoszlop.

A Bécsbe érkező vonatok legnagyobb részének egy-két óra késése van a havazások miatt.

Mint Szófiából jelentik, Bulgária-szerte irgalmatlan hideg van, óriási hóesésekkel. Viddian környékén —30, Szófiában —13 fokos a hideg.

Miért alszik az ember az ágyon?

ÚJABB TUDOMÁNYOS KUTATÁSOK AZ ALVÁS ÉS AZ ÁLOM
TITOKZATOS BIRODALMÁBAN

A régi német élelápokban tipikus téma az a papucshős, akit a felesége arra kényszerint, hogy minden este lefekvéskor nézzen az ágy alá, vajjon nem rejtőzik-e ott valami betörő? A szerencsétlen férfi elkéseredeten sóhajt fel: tulajdonképpen miért is van az ágyak lába?

Ezzel a félig tréfás, félig komoly problémával kezdődik a világhírű dr. Ph. Zell német biológus legújabb szenzációs könyve, az alvásról és az álomról. Elmondja, hogy a férinek ez a bolondos ötlete tulajdonképpen mélységesen tudományos problémát rejt magában. Kimutatja Zell, hogy az ágyak azért van lába és az emberek azért alusznak egyáltalában ágyban, mert valamikor évezredekkel ezelőtt, időtlen időkön át,

megszokták azt, hogy az éjszakai fákön töltsék. Innen öröklődött át az emberekbe az az ősi ösztön, hogy

irtózik a pusztai földön való alvástól, még nyáron is, amikor a puha anyaföld mindenki számára kényelmes fekvőhelyet kínál.

Az alvás és az álom körül figyelhető meg egyébként is a legtöbb ősi ösztön. Kiirthatatlanul él a népek lelkében az a hit, hogy

csak akkor tud aludni jól az ember, ha feje északnak, lába pedig délnek iekszik.

Hogy néha épp az álmatlan emberek rendelik az ellenkező elhelyezkedést, ez csak arra mutat, hogy autósuggerációról van szó,

Valódi **Trelorn, Wimpassing** és amerikai **hócipők**
360 leltől kezdve kaphatók:
Reichard Dezső és Fia cégnél

amely az elalvánál a lehető legfontosabb.

Számos más ilyen segédeszköz is van a rossz alvók számára: séta a friss levegőn, közvetlen lefekvés előtt, cukros víz, számlás ezerig és vissza, végtelenül hosszú utak, vasuti sínek párhuzamának, gyöngén hullámozó tengernek stb. elképzelése.

A pszichológusok általában egészen súlyos elméletet állapítanak meg az úgynevezett kitaradasi idegközpontokra nézve. Kísérleteznek egy egészen eleven és egészen friss, alvóból éppen akkor felébredt kutyával, amelyet az idegközpontok erítésével azonnal el tudtak altatni, viszont más agyonlárásztott kutya bizonyos mesterséges behatások folytán alvás nélkül vergődött éjszakákon keresztül. Most már tudományosan bebizonyítottnak látszik, hogy

magá az elalvás még nem idéz elő álmodást.

Különösen az orosz parasztok esete mutatja ezt, akik egész télen át hevernek és folytonosan alusznak, míg nyáron, a mezei munka idején emberieletti kifaradások ellenére is bámulatosan tudják alvás nélkül folytatni tevékenységüket.

Ebből egy másik kérdés is következik. Hogyan maradhatunk

ébren? Erre nézve egy igen érdekes eset szerepel kísérletképen. Egy teljesen érzéketlen ember, aki süket is, félszeinű is volt és szaglási érzékét is elvesztette, — tehát csak egyetlen egy szeme útján tudott érintkezést fenntartani a külvilággal —

azonnal elaludt, míhelyt azt az egy szemét is becsukta.

Kétségtelen tehát, hogy sem a fátárságnak, sem a külvilág behatásainak semmi köze sincs az alváshoz. Még az sem igaz, hogy a külvilág behatásai is befolyásolhatják az elalvást, mert a jó alvók a legélesebb napvilágnál és a legnagyobb lármában is nyugodtan tudnak elaludni és aludni.

A professzor végre megtalálta alvás problémájának titkát. Eldecizett az agyban egy elalvási centrumot. Amint azt tényleg a kutyáknál végzett kísérleteknél láttuk, az idegközpont a legfontosabb. Ha ezt megérintik, az alvás azonnal bekövetkezik. Semmiféle mesterséges kábítószer sem szükséges tehát többé az elalváshoz. Mindenkit el lehet altatni bámulatosan rövid idő alatt mechanikus uton. Ha a kísérletek végleg sikerülnek, — ez az altatóti, — mondja a professzor, — amely nem fájdalmas, amely olcsó és amely biztos; a legnagyobb jótévedő lesz az emberiségnek.

A VÉGZETES KASTÉLY

— A Nagyváradi Estilap regénye —

(53)

IRTA: NABEL WAGNALLIS

— Felsőged guncyolódni kegyeskedik és mégis, éppen ez az, ami engem arra kényszerített, hogy így tegyek. Semmi más ok nem vezetett, mikor megpróbáltam de Vrie gróf életét megmenteni. A lány iránt, akit ő szeret, mély rokonszenvet érzek, meg aztán be kell vallanom, a vállalkozás vesélyessége is csábított kisse.

Most aztán Madame de Pompadour elmesélte, hogyan küldött a gróf maga helyett mást a száműzetésbe és ennek hírtelen halála hogyan idézte elő azeket a szomorú eseményeket.

— Ezekből láthatja, Sire, igazán nem tehettem róla, ha megcsodáltam a gróf bátorságát. Anynyit mérészeini csak azért, hogy közelében maradjon szíve hölgyének.

A király udvarias meghajlással felelt:

— Velemiszületett igazságérzetem annak a kijelentésére kényszerít, Madame la Marquise, hogy egész Franciaországban csak egy asszony csináthatott ilyen hódítást. A lovagias gróftól igazán nem lehet megróni, sőt nem csodálkozom azon a merészségen sem, hogy annyira vitte a dolgot, hogy én felfedeztem az ön boudoirjában.

A Pompadouron pillanatnyi idegesség volt ébren, de rögtön visszanyerte önuralmát és így felelt:

— Igen, nagyon helyes, az én boudoiromban. De nem azért, hogy engem láthasson, hanem, hogy Destine de Varalt láthassa, a pártfogoltamat, akibe halálosan szerelmes. Emlékezhetik felsőged arra a lángra, aki St. Cyrben énekel, s aki azon a napon, mikor a vadászatról visszatértünk, kérdőzöködött is de Vrie körül.

A király észrevehetően meglepődött, de még távolról sem győzte őt meg a márkiné. Ujjaival do-

bolt az asztalon és türelmetlenül bölintott.

— Igen, igen, emlékszem — mondotta röviden.

— Kérem, Sire, kételkedésének éles kardját dugja hüvelyébe, mert én nem mondok sem többet, sem kevesebbet, csak a tiszta igazságot, mikor azt állítom, hogy azon a napon, mikor felsőged boudoiromba lépett, fiatal pártfogoltam abban a pillanatban hagyta el azt.

Az igazságnak ez a kedves, kicsiny oázisa a hazugságok sivar pusztaságai közepett, melyen a marquisnak keresztül kellett vergődnie, valósággal megerősítette és bátorságot öntött belé. Történetének csupasz ágán friss képzeletvirágok fakadtak.

— Destine rám bízta a titkát és mikor a gróf szintén pártfogósomat kérte, természetes volt, hogy az ifjú szerelmespár fölkelte érdeklődésem és szármamat, bár de Vrienek alaposan megmondta véleményemet és meghatározottabban elítéltem keptelen merészségét, hogy ellenszegülni mert az ön számkivetési parancsának. Most pedig alázatosan esedezem, Sire, bocsássa meg nekem a látszólagos csalást, mit ön ellen kénytelenségből követtem el! Engedje meg, hogy kegyelmét ne csak a magam számára kérjem, hanem a gróf számára is.

Madame de Pompadour tudta, hogy milyen bájosan vonzóvá teszi az ilyen könyörgő pose, sőt hogy ilyenkor valósággal ellenállhatatlan. Ujalt bátorságai és önbizalommal folytatta tehát:

— Ha de Vrie jelenlegi helyzetét elgondolja, Sire, bizonyára föltér a szármára. Sebesült, beteg, tehetetlen! Boudoirom örök gondozására bízom. Egy lélek sem tudja, hogy a palotában van. (Folytatjuk.)

Mi újság?

Cirkus Renz

ma tartja utolsó előadásait világvárosi műsorral a Heymanban

* A miniszterelnök üzenete Nagyváradi lakosságának. Negulescu Athanasz, a nagyváradi Kereskedelmi és Ipar-kamara elnöke tudvalevőleg kihallgatáson jelent meg Vintila Bratianu miniszterelnökénél, akinek részletes jelentést tett a nagyváradi eseményekről. Negulescu tegnap érkezett haza Nagyváradra és elmondotta, hogy kieszközölte a pénzügyminisztériumban a károsult kereskedők adóbe-hajtásának február 15-ig való felrüggesztését. A miniszterelnök egyébként teljes figyelemmel hallgatta végig Negulescu jelentését és azt mon-dotta, hogy a kormány a legteljesebb elégtételt fogja szolgáltatni a megsértett jogrend-nek és haladéktalan kártérítést ígért az érdekelteknek. Megnyugtatta egyébként a miniszterelnök Negulescu elnök útján Nagyváradi lakosságát, hogy minden intézkedést megtett, hogy hasonló események soha elő ne fordulhassanak.

Jön: Vén gazember filmen

* Chanukka-ünnepély. Az izr. nőgyelet leányárvaháza holnap, szerdán délután 4 órakor tartja meg Chanukka-ünnepélyét, amelyen az egyület összes tagjait szívesen látja az Elnökség.

* A Bucsukeringőt még sok ember megnézi!

* A Biharmegyei és Nagyváradi Orvos-, Gyógyszerész- és Természettudományos Egyesület december hó 21-én, szerdán délután 6 órakor a Zsidó Lyceum disztermében szakulést tart, melynek tárgyai: a) Dr Spitzer Sándor betegregerátum (tetanus neotaturum), b) Dr Kiss Vilmos betegbemutatása (enuresis nocturna), c) Dr Klein Ernő előadása a tuberculosis néhány pathologiai és szociál-hygiénés vonatkozásáról.

* Érdemes megnézni a Bucsukeringőt!

* Föder Baba tanítványainak sikere. Föder Baba, aki ma Nagyváradi legkedveltebb táncosnője, legkitünőbb tanítványait felléptette a Heyman Színházban. A publikum különösen sokat tapsolt a négyéves Friedmann Katónak, s nagyon tetszettek Andriska Józsi, Balogh Ilonka, Bauer Anni, Barna Duci, Ligeti Maca, Major Tibi és Réti Sanyi is.

* A Rókaut lesz az idény legnagyobb filmsikere.

Dec. 20

Apolló:

Frakkos Venus

* Dr Putici Traján, Nagyváradi város rendőrprefektusa ma reggel családi ügyben Kolozsvárra utazott.

Holnapról kezdve a Filmpalaceban

Café Electric

likáns film előtt

Vágó Géza

budapesti színművész és színműíró konferál

* Fülöp Sándor bankigazgató letartóztatása. A minap megírtuk, hogy Fülöp Sándor, Nagyváradról elszármazott bankigazgatót Budapesten letartóztatták. Mint utólag közlik velünk, Habár Szera színésznőnek férje nem Fülöp Sándor, hanem Fülöp Gyula volt, akinek különben semmi köze nem volt a mostani ügyhöz.

* Tűz az Ősi-téren. Tegnap este 6 és 7 óra között az Ősi-tér 12. számú házban kisebb szobafűz keletkezett. A lángok a kályhából csaptak ki s néhány butordarabot semmisítettek meg. A gyorsan kivonuló tűzoltóknak sikerült a tüzet lokalizálva, gyorsan elfojtani s a ház lakóinak a jelentéktelen káron és ijedtségen kívül bajuk nem történt.

A kivonuló tűzoltók sofőrje annak közlésére kér bennünket, hogy utközben értékes keztyűjét elvesztette. Mivel más a szakmunkához tartozó félkezttyűnek hasznát ugysem veheti, kérjük a becsületes megtalálót, hogy azt a tűzoltóságon, vagy a rendőrségen leadni szíveskedjék.

* Suderman regénye: A Rókaut: Perdita, vagy Istenő

Vas- és rézbutorok nagy választékban HUN vaskereskedőnél

x A nő egészsége a család boldogsága. Ápolja egészségét és természetét. Nagyszerű célra egy egészségi haskötő választása, mit lelkiismeretesen és szakszerűen készít Kovács Sándorné, orvosi-haskötő specialista, Nilgesz-telep.

LEGSZEBB AJÁNDÉK

egy 14 karátos arany lóhóttól!!

Conway Stewart - London

Gyári lerakat: SOMOGYI, Str. Alexandrii 34. — Gyári árak!!!

Zürichi nyitás
BUDAPESTI 320.-

BERLIN	—	—	12373	—
NEW-YORK	—	—	51775	—
BUDAPEST	—	—	9060	—
PRAGA	—	—	1534	—
BECS	—	—	731750	—
PARIS	—	—	203850	—
LONDON	—	—	252725	—

Váradai árfolyamok

PENGO	—	—	2837	—
CSEHKORONA	—	—	480	—
DINAR	—	—	290	—
SCHILLING	—	—	2287	—
MARKA	—	—	3875	—
FR. FRANK	—	—	640	—
SV. FRANK	—	—	3130	—
LIRA	—	—	885	—
DOLLAR	—	—	16175	—
ANGOL FONT	—	—	79150	—

Csendes kopogtatás
Osvát Kálmánál

— Szabad?

A lánchíd monumentális tökéletességében egy kis suszterinas fedezte fel a legnagyobb hibát, hogy elrejtették nyelvet tenni az oroszán szájába.

Engedjék meg nekem, hogy Önnek, a nagy intellektuális szemben én legyek a suszterinas.

Domine non sum dignus! — Uram! Nem vagyok méltó, hogy Önnek, mint embernek, tanácsokat osztogassak, — de most nem mint írőhoz, hanem, mint rossz kereskedőhöz lesz egy pár szavam.

— Tessék egy kicsit széjjel nézni: a bölcsőtől a sírig mindenki ügyekszik magát úgy felöltöztetni, hogy tessék. A külső által akarja észrevétni magát, ha minden és mindenki. A „ma” nagyot halli — Még szöcskén keresztl is csak a jazzband, a dob, a repülőgép hangos berregésére kezd felfigyelt, tehát üssük a dobot, varjuk a teklátot, ha csak ez kell!

De Önnek hol van ez az életrevaló energia, ez az aktivitás? — Hisz Ön olyan bankra állít ki csekket, amelynek nincs betéte.

Olyan lekicsinylően, szerényen kezdi meg az „Erdélyi Lexicon” elhelyezését, hogy győzelmes bevonulásában Ön hisz legkevésbé.

Tessék a közönségnek magasról bemutatni ezt az értékes könyvet, kedvet csinálni hozzá, nem pedig a szájába adni azt a keserű szót, — hogy most nincs tangulati!

Egy könyv fog nem sokára napvilágot látni a következő címmel: „Amit minden leánynak tudni kell a férjhezmenés előtt!” (Diszkrétan becsomagolva). — Hogy széjjel tegyék ezt kaphodni! De Önnek megfogom — mindegyikben egy lakáscsoknyv lesz.

Tessék talán úgy megpróbálni: „Erdélyi Lexicon! Mindegyik kötetben egy varázsszó: a boldogulás, meggyazdagodás fele!” — (és mi magunk között tudni fogjuk, hogy az egyik szó lesz: az összeállítás — a másik szó: a megértés és — így tovább...)

A sphynxek sem érvényesülnek titok nélkül. (S. K.)

Kivándorlásihiénák Váradon**Becsaptak szegény embereket**

— Saját tudósítónktól —

A nagyvárad rendőrség ma délelőtt egy hatalmas kivándorlási társulat ellen kezdte meg a nyomozást. A társulat nagyvárad fiókja ugyanis több helybeli polgár számára amerikai utlevélet ígért és fel is vette tőlük az előleget. Hónapokon át tartotta szép szóval a kivándorolni szándékozó, nagyjából szegény munkás embereket, ezek azonban hiába vártak az utlevélre és

a pénzüket sem kapták vissza.

Ezért tömegesen tettek feljelentést a rendőrségen a kivándorlási társulat ügynökei ellen. A bünygyi osztály főnöke személyesen vette kezébe az ügyet és az egész délelőtt folyamán úgy a rendőrségen, mint a társulat irodájában fontos kihallgatások folytak. Valószínű, hogy az ügyben szenzációs fordulat következik be.

Kilakoltatási pert indított a város
Pankolits Károly ellen

— Saját tudósítónktól —

A ligeti uszodára Pankolits Károlynak van a városal husz éves szerződése. — Pankolits ezt a szerződést 1920-ban kötötte meg a város akkori vezetőségével és a feltételek értelmében évi 1000 lej területhasználati bért fizet. A feltételek között azonban szerepel egy olyan pont is, a mely a várostól teszi függővé, a mindenkor uszoda-jegy árakat.

Ez év nyarán Pankolits Károly jelentések szerint 20 lejre emelte a tavaly csak 15 lejese dírdíjegy árakat, holott erre meghatalmazást a jelenlegi

városi tanács nem adott. A jogtalan béremelés miatt Pankolitsot egy feljelentésre a spekulatör-törvény elítélte. Ezt az ítéletet az uszodatulajdonos megfellebbezte a Casatiához és a végző döntés még nincs meg. Az ítélettel párhuzamosan a város is kilakoltatási eljárást indított ellene és ki akarja telepíteni Pankolitsot, aki évtizedek óta birtokolja az uszoda területét és ott jelentékeny befektetéseket eszközölt. A törvényszék mára tüzte ki tárgyalásra a városi tanács és Pankolits Károly pörét. A várost dr. Prodan Tódor főügyész képviselte.

Karácsonykor a magyar együttes
játszik a váradai színházban

Ma délután ül össze a szini bizottság

A Nagyvárad Estilap emlékeztet meg elsőnek a váradai színház sulyos helyzetéről, amely a legutóbbi hetek rendkívüli eseményei folytán még kilátástalanabbá vált. Megemlítetük akkoriban, hogy Erdélyi Miklós színiigazgató 150 ezer lej azonnali segínyt kért a várostól.

Most újabb bajok érték a váradai magyar színészeket. A kolozsvári román nemzeti színház ugyanis épen karácsony másod- és harmadnapját akarja lefoglalni magának.

Erdélyi Miklós ezért tegnap újabb beadványt intézett a polgármesteri hivatalhoz, amelyben kérte a polgármestert, hogy

sürgősen interveniáljon a kolozsvári román színház vendégszerelésének elhalasztása iránt.

A beadvány folytán Egry Gergely polgármester azonnal ki is eszközölte a vendégszerelés elhalasztását, úgy, hogy

a karácsonyi ünnepnapok

érintetlenül megmaradnak a nagyváradai magyar színészek számára.

Az Erdélyi Miklós által kért segínyt kiutalása ügyében ma délután 4 órakor dönt a színiügyi bizottság.

Reméljük, hogy a kért segínyt készséggel meg fogják szavazni a nagyváradai színház számára, — mert tudomásunk szerint ez a véleménye Egry Gergely dr. polgármesternek is.

Ez az eredmény, ha az Estilapban hirdet

* Ügyvédi hír. Dr. Mihály Albert ügyvéd, ügyvédi irodáját Bucurestiben, Str. Aurél Vlaicu 84. szám alatt megnyitotta.

* Szatmári betörések tetteseit fogták el Nagyváradon. Ma reggel Borodi György, a nagyváradai államrendőrség bünygyi osztályának nyomozója egy Szarka Lászlóné nevű nőt kísért Szatmárra. — Nemrégiben ugyanis Szatmáron szenzációs betörés történt, mely alkalommal rejtélyes körülmények között több százezer lej értékű ingóságokat loptak el a vakmerő tettesek. A nyomok Nagyvárad felé vezettek és a szatmári rendőrség telefonon hívta fel a nagyváradai rendőrség figyelmét arra, hogy az egyik bűntárs a jelek szerint ebben a városban rejtőzködik. A rendőrség rajtaütött egy külvárosi házban, ahol özv. Szarka Lászlóné birtokában számos nagyértékű ingóságot fedezett fel, amelyek minden jel szerint a szatmári betörésből származtak. Ezért kellett az orgazdát Szatmárra szállítani, ahol most egészen új alapokon fogják folytatni a nyomozást.

A SZÍNHÁZI IRODA HIREI:

— Aladár, nem számár, gyermek előadás. A gyermekek számára rendkívüli meglepetést készít elő a színház karácsonyra. Karácsony estéjén szombaton délután fél 4-kor az Aladár nem számár című mulatságos és szórakoztató gyermekbohózat kerül előadásra, hogy az apróságok jól szórakozzanak, mielőtt otthon a Jézuska heköpogtat náluk. Minden gyermeknek a színházban kell lenni, szombaton délután fél 4 órakor.

— Játék a kastélyban, Kaszab Anna felléptével. Molnár Ferenc, a mult színházi szezonban óriási sikert aratott pompás darabjának, a Játék a kastélyban reprizét tüzte ki szerda estére a színház C bérletben. A darab külön vonzó ereje lesz, hogy a mostani reprizén a darab fő női szerepét Kaszab Anna játssza eredeti alakításával és utólréhetetlen művészettel.

— Fecsketészek, mérsékelt helyárrakkal. Karácsony első napján délután 4 órakor, mérsékelt helyárrakkal a Fecsketészek, kitűnő operett újdonság lesz műsorán az esti szereposztással.

20% karácsonyi árengedmény NŐI CIPŐ különlegességeimből
az összes raktáron levő
Weisz Jenő Nic. Iorga (Zöldfa-u.) 8. Egyes párok 35, 36 számban már **400** Leitől

Olcsó tűzifa

minden mennyiségben a

CALORIA-cégnél

Száras, egészséges hasáb és dongla; cser, bükk, gyertyán és tölgyfa a velencei telepen 60 lei per 100 kgr.

Nagyplacéri telepen a közraktár mögött 65 lei per 100 kgr

Ugyanott feltűréselt fa 75 lei per 100 kgr. 118

Telefon 632, 299 és 1014

„MERCUR“általános kereskedelmi egyeztető és tudakozó iroda
Piața Venezia Templom-tér.
8Információkat úgy a belső-dőn, mint a külföldön legmegbízhatóbban eszközöl, ugyanígy **egyeztetéseket** úgy bel-, mint külföldön vállal és leggyorsabban elintézi.**Eladó**

Tache Ionescu (Kőrös)-utca mellett üzletes magánház, istálló, kocsiszín, nagy udvarral 250 000 leiert.

Mogorház Bul. Regele Ferdinand (Rákóczi-utól) 10 pertre 2 szobás lakással 220 000 leiert. **Mecsek** autójavítóüzemnek helyiséget, esetleg lakással.**„Ardeal“-iroda**

Bőröndöket, akták- és iskolatáskákat gyári árban árulunk

Bőröndgyár

Oradea, Cuza Vodă (Szacávay)-u. 18. szám.

Minden számúba vágó javításokat olcsón, eszközöl

Novv karácsonyi vásár!

3794

Aszódi

Karácsonyra meglepi a meliien uszien veionözönseget iziele olcsó szaloncukor kaval

25 drb 1 leies karácsonyi arany és ezüst cukorka 20 lei, 140 drb 105 és 100 lei.

Tearum 1-es 90 lei, 2-ös 80 lei, 3-as 70 lei literje

Likörök literje 90 lei

Feltört dió kilója 100 lei

Olaszogyoró kl. 110 lei

Mazsola 80 lei

Csillagszóró 10 drb 8 lei

Karácsonyi gyer ya doboza 50 drb 24 lei.

Rengeleg karácsonyfadeszek nagyon olcsón.

Finom élvezhető friss szaloncukorka díszes csomagban kilója 65 lei. Staniolos szaloncukorka 1 kgr 90 lei

Friss darált mák 1/4 kiló 12 lei. Mogorót, diót ingyen darálók. Minden vásárló ingyen csomag finom cukorkát kap ajándékba.

Aszódynál Sas-palota**APRÓHIRDETÉSEK****LEVELEZÉS****KÉPKERETEZÉST**, nagy áru készlet redukálás miatt, gyári áron alul készítek. Banyik, Vlahuta (Szent János) utca 6.) nyílt üzlet. 3887

1000 ridikült selejteztünk ki, melyeket félárban adunk el. Bőráruipari Rt. lerakata. Ferdinánd király (Rákóczi) ut 5. 742

HA van Pénze, Ha nincs Pénze. Ha lessz Pénze, mindenkép vásárolhat előnyös heti vagy havi részletfizetésre női kabátokat, szőrméket is, férfi öltönyöket méret szerint, férfi és női szöveteket minden minőségben, vásznakat, szifonokat, batistákat, damaszt, zellir, pouplin, selyem, flanel, barchend, bársony, opál batisták, glottok, paplanok és minden divat árut. Látogassa meg üzletemet és győződjön meg előnyös és előzetes kiszolgálásomról, a ki ezen hirdetésre hivatkozik 2% engedménybe részesül. Rottenberg Márton, Jorga Miklós (Zöldfa) u 15. szám. 3793

KERESEK egy intelligens fiatal nőt, akinek állandó társátja lennék. Jelige: „26 Karácsony”. 732**MONTE** Tolossa. Nem követtem utasítását, nagyon hideg volt. Békítsen meg. Havasi gyopár. 723**LACIU** Leveled, szombaton rendben jött, tegnap válaszoltunk. Sanyi jól. Csokolunk. 725**BOLDOGSAG** jeligére levél van a Hegedűs hírlapirodában. 729**SAVONAROLA**. Levelet elvitték. Ujat kérek.**RONA** fényképész műtermében, Alexandru (Teleki) utca 4. 6. darab művészi levelezőlap 120 lei; 12 darab pedig 1 művészi nagytáblával 250 lei. 162**LAKÁS****RÉGI** nagyváradi lakó, aki 30 év alatt kétszer változtatta lakását és a Cudalbu-törvény folytán, 15 év után kénytelen átadni családi fészket házigazdájának, keres 3-4 szobás egészséges, modern lakást a központban májusra, esetleg előbbre. Címe a kiadóhivatalban.**TÖBB** csinos egy ágyas butorozott szoba, központban azonnalt, fűtés és világítással együtt, havi 1500 leiert kiadó. Bővebbet a „Metropol” szálloda portásánál. 3950**ALKALMAZÁS****GESUCHT** wird eine deutsche Kinderschwester oder Fräulein. Nur ältere Personen sollen persönlich bei Lukács, Károly heitceg (Szilágyi Dezső) utca. 1. vorprechen. 28**Gyönyörű hálók és egyéb butorok**

minden elfogadható árban a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett is kiárussítanak

ENGELSTEIN

Iosif Vulcan (Nagy Sándor)-u. 10.

IRODASZOLGÁNAK ajánlkozik megbízható idősebb en.ber. — Cimet Hegedűs hírlapirodába kér. 687**KALAPOSSEGEDEK** a staffirozónok Szántay kalapgyárba felvettnek. Rimanóczy-utca. 727**MAGANOS** fiatal asszony, házzvezetőni állást keres magános úrnál (esetleg vidékre is.) Cim a kiadóban. 728**ÜGYES** kifutó fiu azonnalt felvétetlik. Parfumeria Fekete utóda. Mária királyné (Béner) tér. 734**DIESELMOTOR** kezelő keresetlik. Régi gyakorlattal bírók és akik jéggéphez is értenek, előnyben. Reflektálók jelentkezzenek alantí címmel vagy írásban, vagy szerdán és pénteken délben 12-től fél kettőig, szóval. Belányi mérnök, Dorobantilor (Rulikovszky) utca 18. 735**ADÁS-VÉTEL****SZILSZKIN** bunda olcsón eladó. Vulcan (Nagy Sándor) utca 5. 726**ELADÓ** alig használt hálószoza butor, asztallal, 4 székkal, liszteláda. Rimanóczy-utca 14. 731

36-os női finom zsevró téli bélesű rendelt fűzős cipő eladó. — Petru Rares (Péter) utca 14-b. 733

PÉNZKOLCSON**PÉNZKOLCSONT** nyújt kézi fedezetre egyezzer leltől kezdődőleg Háztulajdonosok Bankja, Delavrancea (Ritoók Zsigmond)-utca 2. 3709**KÜLÖNFÉLÉK****FÉRFIAK** figyelmébe. Ruhajavítást, tisztítást, vasalást vállalok. Levelezőlap hívásra házhoz megyek. Ferdinánd király (Rákóczi) ut 30. házmaster. 709**KÖZPONTBAN** levő, jól bevezetett kézimunka üzlethez, társat keresek, 00 ezer lei tőkével, — esetleg teljesen átadó. Cim Hegedűs hírlapirodában. 730

x Könyvujdonságot csak a Hegedűs Hírlapirodában

Valódi I-a alpaca evőeszközök gyári lerakata

Kanál vagy villa	lei 30. —
Kávéskanál	lei 15. —
Ezüstfazon	
kanál vagy villa	lei 45. —
patentkés	lei 70. —
kávéskanál	lei 25. —
Husvágógépek, zcm. edények, stb. nagy engedménnyel	

Siera vaskereskedő. Mihai V. V. (Nagyplac)-tér 2. — Telefon 092. 150

IPAROSHIREK* **Husiparosok** gyűlése. Felkérjük Nagyvárad összes hentes, mészáros, borju és juh-vágó iparosait, hogy f. hó 20-án, azaz kedden d. u. 3 órakor az Iparos Kör helyiségében rendkívül fontos szakmai ügyben okvetlenül és teljes számban megjelenni sziveskedjenek. Tisztelettel az Elnökség.* **Az iparosok kedvezményes tűzifája** olcsóbb lett. Értessítjük az Ipartestület tagjait, hogy saját és hozzátartozók részére prima cserhasábfához szállítva 380 lejért kapható. Kérjük az iparosok megrendeléseit, mert ezzel a jótékonyági alapot is gyarapítják. Tisztelettel az Ipartestület Elnöksége.**Karácsonyi és ujévi ajándékokat**

most

minden elfogadható ártért vásárolhataranyat, ezüstöt, briliántot, arany, ezüst órákat, karikagyűrűket, arany láncokat, valódi és china-ezüstöt **minden elfogadható ártért****Herbst** óra- és ékszerárúházban Piața Reg. Mária (Béner)-tér, 1. 3073**Hőcipőket** legjobban**Elastica** Vlahuta (Szent János)-utca 32. 2794**Fogászati rendelő****Braianu (Szaniszló)-utca 4.**

Foghúzás érzéstelenítve	40 lei
Fogtömés plombálva	50 lei
Fogkoronák	100 leitől
Fogak porcellánból	70 leitől

Fogak fehérítése

Szegény fogbetegeknek ingyen rendelés 3730

Hencserék részletre Mansbergernél, Reg. Ferdinand 17.

PLANTOL

a legjobb növény-ételszir tiszta, egészséges és

SZAPORO.

Kapható 1/4 és 1/2 kilogramos kókakban. Előállított FUCHS BENJAMIN oradeai főrabbi ur felügyelete alatt a Fabrica Phoenix S. A. R. Bucuresti cégnél.

Oradeai képviselő:

Fischer Emil

Parcul Stefan Cel Mare volt Tisza Kálmán)-tér 11.

Telefon: 962

Sonnenfeld Adolf-nyomda r. t.